

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/243/2016
Identifikačné číslo spisu: 5016200481
Dátum vydania rozhodnutia: 31.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5016200481.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančeníka, v právnej veci navrhovateľa: V. Q., trvale bytom A. E. Č.. XXX, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29 augusta 8, 813 63 Bratislava, o vdovecký dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, č. k. 24Sd/117/2016-58 zo dňa 06. septembra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline, č. k. 24Sd/117/2016-58 zo dňa 06. septembra 2016 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom zo dňa 06.09.2016, č. k. 24Sd/117/2016-58 potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 07.03.2016, ktorým podľa § 293dn ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení priznala navrhovateľovi vdovecký dôchodok v sume 137,70 eur mesačne od 01.01.2016 s tým, že podľa § 81 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, mu od 01.01.2016 bude vyplácaný starobný dôchodok v sume 437,30 eur mesačne a vdovecký dôchodok v sume 68,90 eur mesačne. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení krajský súd poukázal na to, že vdovecký dôchodok sa navrhovateľovi vypláca v sume jednej polovice, nakoľko podľa § 81 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, v prípade splnenia podmienok nároku na výplatu starobného dôchodku a aj vdoveckého dôchodku (čo je aj prípad navrhovateľa), vypláca sa v plnej sume tá dávka, ktorá je vyššia (v danom prípade starobný dôchodok) a z dôchodkovej dávky, ktorej suma je nižšia (vdovecký dôchodok), sa vypláca polovica (t. j. 68,90 eur). Konštatoval, že odporkyňa nepochybila pri určení výšky vdoveckého dôchodku navrhovateľa a v súlade so zákonom určila aj dátum vzniku nároku navrhovateľa na vdovecký dôchodok, a preto jej rozhodnutie považoval za vecne správne. Dospel tiež k záveru, že požiadavka navrhovateľa o doplatenie 9.921,60 eur z dôvodu diskriminácie nemá oporu v zákone. Navrhovateľ nepreukázal, že by sa s ním zaobchádzalo odlišne ako s inými dôchodcami, ktorí sa ocitli v podobnej situácii.

Navrhovateľ vo svojom opravnom prostriedku zo dňa 21.10.2016 vyjadril nespokojnosť so základom vdoveckého dôchodku (136,50 eur), keď poukazoval na výšku priemerných vdovských a vdoveckých dôchodkov. Vysvetlil, že doplatenia 9.921,60 eur sa domáha nie z dôvodu krátenia vdoveckého dôchodku na polovicu, ale z dôvodu 12 rokov trvajúcej diskriminácie, keď polovica vdovcov vrátane neho od 01.08.2006 vdovecký dôchodok stále nedostávala. Uviedol, že odvolanie podáva z dôvodu pretrvávajúcej diskriminácie, ktorá mu rozsudkom krajského súdu priznaná nebola.

Odporkyňa na vecnej správnosti svojho rozhodnutia trvala a navrhla, aby ho odvolací súd potvrdil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“). V zmysle § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Manželka navrhovateľa, ktorá bola poberateľkou invalidného dôchodku, zomrela 12.01.1989. Nebolo sporné, že podľa predpisov účinných pred 01.01.2016 navrhovateľovi nevznikol nárok na vdovecký dôchodok. Navrhovateľ dovšil dôchodkový vek dňom XX.XX.XXXX, preto mu preskúmaným rozhodnutím odporkyňa priznala vdovecký dôchodok v sume 136,50 € mesačne podľa § 293dn ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.. Predmetom preskúmavacieho konania bolo iba rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 07.03.2016.

Navrhovateľ sa považoval za poškodeného tým, že v jeho prípade nebola uplatnená zásada rovnakého zaobchádzania, pričom pred krajským súdom uviedol skutočnosti, z ktorých možno odvodiť, že malo dôjsť k diskriminácii pri rozhodovaní o priznaní dávky sociálneho zabezpečenia na základe pohlavia. Krajskému súdu vytkol, že neriešil otázku diskriminácie pretrvávajúcej od 01.08.2006.

Podľa § 293dn ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení od 01.01.2016 vdovec, ktorého manželka zomrela pred 01.01.2004, nevznikol mu nárok na vdovecký dôchodok podľa predpisov účinných pred 01.01.2016 alebo mu zanikol nárok na taký vdovecký dôchodok a dovšil dôchodkový vek alebo bol uznaný za invalidného z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % a táto invalidita trvá aj po 31.12.2015, má nárok na vdovecký dôchodok najskôr od 01.01.2016 po manželke, ktorá:

- a) ku dňu smrti bola poberateľkou starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, čiastočného invalidného dôchodku alebo dôchodku za výsluhu rokov,
- b) ku dňu smrti splnila podmienky nároku na starobný dôchodok, pomerný starobný dôchodok alebo získala dobu zamestnania na nárok na invalidný dôchodok alebo dôchodok za výsluhu rokov, alebo
- c) zomrela v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Pred 01.01.2016 (v období od 01.08.2006 do 31.12.2015) by mohol nárok na vdovecký dôchodok a jeho výplatu navrhovateľovi vzniknúť najskôr od 01.08.2006 iba v prípade, ak by splňal všetky podmienky nároku na tento dôchodok podľa § 293n zákona č. 461/2003 Z. z., teda vrátane podmienky, že ku dňu smrti manželky, najneskôr však do troch rokov od jej smrti dovšil dôchodkový vek alebo bol uznaný invalidným a táto invalidita trvá aj po 31.07.2006 z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%.

Žiadosť navrhovateľa z 09.08.2006 o priznanie vdoveckého dôchodku podľa § 293n zákona č. 461/2003 Z. z. bola zamietnutá rozhodnutím odporkyne číslo XXX XXX XXXX z 26.09.2006 a 07.12.2006, ktoré boli potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 12Sd/335/2006-18 z 11.01.2017 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28.03.2008, sp. zn. 4So/57/2007. Vzhľadom na

to odvolací súd nepovažoval za dôvodné námietky navrhovateľa, že má nárok na vdovecký dôchodok aj za obdobie od 01.08.2006 do 31.12.2015, pretože ide o vec právoplatne rozsúdenú (res iudicata).

Až na základe novej právnej úpravy vdovských a vdoveckých dôchodkov zavedenej novelou zákona o sociálnom poistení č. 407/2015 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť dňom 01.01.2016, z titulu nových právnych ustanovení, a to § 293dm a § 293dn, je možné vdovecký dôchodok priznať aj vdovcom, ktorých manželka zomrela pred 01.01.2004, pokiaľ im nevznikol nárok na vdovecký dôchodok podľa predpisov účinných pred 01.01.2016 alebo im zanikol nárok na vdovecký dôchodok a dovŕšili dôchodkový vek alebo boli uznaní za invalidných z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % a táto invalidita trvá aj po 31.12.2015, čo je aj prípad navrhovateľa.

Odporkyňa aj podľa názoru odvolacieho súdu rozhodla v súlade so zákonom, keď vdovecký dôchodok priznala vo výške 136,50 € od 01.01.2016 a ďalej ho podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. a § 1 písm. i/ Opatrenia č. 283/2015 Z. z. zvýšila o pevnú sumu 1,20 €. Takisto v súlade s ustanovením § 293dn ods. 4 a § 81 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. postupovala v prípade súbehu vdoveckého dôchodku s inou dôchodkovou dávkou (starobným dôchodkom priznaným navrhovateľovi rozhodnutím odporkyne z 10.05.2000 od 18.04.2000) a rozhodla o výplate starobného dôchodku v plnej výške, ktorý navrhovateľ poberá v sume 437,30 € a o krátení vdoveckého dôchodku na polovicu, t. j. 68,90 €. Uvedené skutočnosti navrhovateľ vo svojom opravnom prostriedku ani nenamietal.

Žiadne ustanovenie zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení neumožňuje odporkyni doplatiť vdovecký dôchodok za obdobie, kedy vdovec zákonom ustanovené podmienky priznania vdoveckého dôchodku aj podľa právoplatných rozsudkov súdov nespĺňal. Krajský súd nepochybil, keď skonštatoval, že požiadavka navrhovateľa, aby mu bolo doplatených 9.921,60 eur od roku 2004, nemá oporu v zákone. Odvolací súd v zhode s názorom krajského súdu zároveň konštatuje, že z totožného dôvodu nie je možné navrhovateľovi vdovecký dôchodok podľa ustanovenia § 293dn zákona č. 461/2003 Z. z. priznať už od 01.08.2006, ako sa navrhovateľ mylne domnieva. Najvyšší súd preto odvoláciu námietku navrhovateľa nepovažoval za spôsobilú spochybniť zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 OSP).